

Co je skutečné, je rozumné. Proběhne workshop reflektující kritiku a důsledky Hegelova výroku

Výrok „Co je rozumné, to je skutečné; a co je skutečné, to je rozumné“ patří k Hegelovým nejznámějším, a to z velké části nechvalně. Zprvč se v něm zvláště výrazně odráží Hegelova teze o myšlení a bytí, na jejímž základě lze jeho systém vydávat za extrémní verzi idealismu, jak to činí zejména jeho materialističtí interpreti. Zadruhé se v něm tomuto idealismu dostává dosti cynického vyznění, je-li zejména v oblasti politické chápán jako obhajoba statu quo, např. pruského státu, v němž se ke konci života Hegel akademicky uplatnil. Nad kritikou, kterou jeho výrok vzbudil, se přitom Hegel nepřestával pozastavovat. Že se jedná o nepatřičný optimismus, konzervatismus, dokonce politický oportunismus? Vždyť jen vyjádřil východisko židovsko-křesťanské civilizace. Na počátku stvořil Bůh svět. Stvořil jej svým myšlením, logem, a shledal, že je to dobré. Povýšení původně teologického postulátu na princip filosofie je rovněž nekontroverzní a konsekventní: Moderní filosofové činí z dogmat otevřenou otázku, a tím naplňují osvícenecký étos. V moderně tak člověk zjišťuje, že člověk svými kategoriemi realitu přinejmenším spoluutváří. Shledává pak stejně jako Bůh, že vše je dobré? Podle Hegela ne nutně, a dobro tak ze svého výroku vypustil zcela záměrně. Důsledky tohoto kroku, v němž se rozumnost a dobro od sebe emancipovaly, jsou rovněž jedním z témat daného workshopu. Ten má za cíl vysledovat ozvěny Hegelova výroku v rozličných oblastech ducha, od filosofie přes umění po oblast praktické filosofie a politiky. Víra, že je skutečnost rozumná, či že ji lze přinejmenším rozumnou učinit, se totiž jeví jako zásadní dávno poté, co jí byl odebrán její teologický rozměr a co byla

napadena z různých existenciálně situovaných pozic. V Hegelově duchu by šlo říci, že se to nestalo těmto pozicím na vzdory, ale v souladu s nimi.

přednášející:

doc. PhDr. Eva Voldřichová-Beránková, Ph.D. (ÚRS FF UK)

Tereza Matějčková, Ph.D. (ÚFAR FF UK)

doc. PhDr. Vojtěch Kolman, Ph.D. (ÚFAR FF UK)

Martin Ritter, Ph.D. (ÚFAR FF UK)

PhDr. Ondřej Slačálek, Ph.D. (ÚPOL FF UK)

Mgr. Tomáš Musil (ÚFAL MFF UK)

Workshop se koná za podpory projektu Kreativita a adaptabilita jako předpoklad úspěchu Evropy v propojeném světě reg. č.: CZ.02.1.01/0.0/0.0/16_019/0000734 financovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Workshop organizuje výzkumná skupina Hegel v interdisciplinární perspektivě ve spolupráci s Filosofickým spolkem Praxis.

Anotace příspěvků budeme postupně zveřejňovat. Seznam přednášejících se může ještě změnit.

Akademické konferenční centrum se nachází v historickém centru Prahy v areálu Akademie věd ČR Jilská – Husova, kde společně sídlí Filosofický ústav AV ČR, v.v.i., Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. a Ústav dějin umění AV ČR, v.v.i.

Pro vstup můžete použít hlavní vchod, který najdete v ulici Husova 4a (viz mapa), nebo se optat na recepci AV ČR v ulici Jilská a oni vás už nasměrují.

událost na Facebooku

Co je skutečné, je rozumné.

- 13:30 Úvodní slovo
- 13:45 **Martin Ritter**
„Čelek je nepravda“, K Adornově interpretaci Hegela.
- 14:15 **Ondřej Slačálek**
Co je skutečné, není a nemůže být rozumné. Adorno a Mishra kritizují aroganci osvícenství.
- 14:45 Pauza
- 15:15 **Vojtěch Kolman**
Nevěřím na zázraky, viděla jsem jich příliš mnoho: od vulgárního k dialektickému cynismu.
- 15:45 **Eva Voldřichová-Beránková**
„CO JE ROZUMNÉ, TO SE STANE SKUTEČNÝM.“ (Tedy pokud na vás mezitím z obchodního člunu nevyskočí nahá Salome...).
- 16:15 Pauza
- 16:45 **Tereza Matějčková**
Evropský rozum se ocitl v zajetí tuláků, netečná skutečnost mlčí.
- 17:15 **Tomáš Musil**
Hegelovo prázdninové boogie aneb Mondrian, Magritte a avantgardní dialektika.

26. 3. / 13:30 / AKC (Husova 4a)

Workshop se koná za podpory projektu Kreativita a adaptabilita jako předpoklad úspěchu Evropy v propojeném světě reg.č.: CZ.02.1.01/0.0/0.0/16_019/0000734 financovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Workshop organizuje výzkumná skupina Hegel v interdisciplinární perspektivě (Kreativní laboratoř, HRC) ve spolupráci s Filosofickým spolkem Praxis a Oddělení logiky Filosofického ústavu AV ČR.